

Kas ir intelektuālais īpašums

Publicēts: 12.11.2020.

Atjaunināts: 24.10.2022.

Kas ir intelektuālais īpašums?

Intelektuālais īpašums ir tiesības uz atsevišķiem cilvēka prāta darbības rezultātiem, kam piemīt nemateriālās dabas vērtība. Intelektuālais īpašums neaizsargā idejas kā tādas, to absolūtā nozīmē, bet ideju specifiskās izpausmes (autortiesības) vai ideju (zināšanu, informācijas) praktisku pielietošanu lietderīgos izstrādājumos.

Intelektuālais īpašums sastāv no vairākiem komponentiem - tos prasmīgi kombinējot, var panākt efektīvu aizsardzību. Intelektuālā īpašuma tiesības ideāla divās grupās: rūpnieciskā īpašuma tiesībās un autortiesībās.

Autortiesības un blakustiesības

- aizsargā radošās darbības rezultātā radītus darbus (zinātnes, mākslas un literatūras darbus, u.c.). Saņemt informāciju par autortiesību un blakustiesību jautājumiem var vērsties Kultūras ministrijā.

[Skatīt vairāk](#)

Rūpnieciskā īpašuma tiesības

- aizsargā tiesības uz rūpnieciskā īpašuma objektiem (izgudrojumiem, dizainparaugiem, preču zīmēm, ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm un augu šķirnēm).

Reģistrēt savas tiesības uz izgudrojuma patentu, preču zīmi vai dizainparaugu var [Patentu valdē](#).

Patents

- patents ir intelektuālā īpašuma veids, kas aizsargā tehniskās jaunrades produktus jeb izgudrojumus. Izgudrojums var būt ierīce, paņēmieni, viela vai bioloģisks materiāls, turklāt tam ir jābūt tehniskas problēmas tehniskam risinājumam.

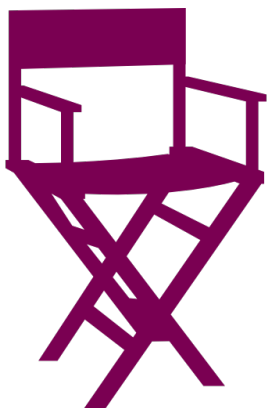
[Skatīt vairāk](#)

Preču zīme

- apzīmējums, kuru lieto, lai atšķirtu viena uzņēmuma preces vai pakalpojumus no citiem. Preču zīme var kalpot kā spēcīgs mārketinga instruments, ar ko uzņēmums var veicināt savu preču vai pakalpojumu atpazīstamību. Ar reģistrāciju preču zīmes īpašniekam

[Skatīt vairāk](#)

Dizainparaugs

- izstrādājuma ārējais izskats – forma, apveids, krāsa, virsmas īpatnības u.c. Ar reģistrētu dizainparaugu var aizsargāt jebkuru rūpniecisku vai amatniecisku priekšmetu (izstrādājuma formu) – arī iepakojumus, grafiskus simbolus, zīmējumus, telpu noformē

[Skatīt vairāk](#)

Ģeogrāfiskās izcelsmes norādes

- ģeogrāfisks nosaukums vai cits apzīmējums, kuru lieto, tieši vai netieši norādot uz preču vai pakalpojumu ģeogrāfisko izcelsmi, kā arī uz to raksturu vai īpašībām, kas ir saistītas ar šo izcelsmi.

[Skatīt vairāk](#)

Augu šķirņu aizsardzība

Augu šķirņu aizsardzība nozīmē, ka selekcionāram ir tiesības pretendēt uz atlīdzību par aizsargātās šķirnes tālāku izmantošanu.

[Skatīt vairāk](#)

Intelektuālais īpašums skolās

[Skatīt vairāk](#)

Judikatūra intelektuālā īpašuma jomā

[Skatīt vairāk](#)

<https://www.lrpv.gov.lv/lv/kas-ir-intelektualais-ipasums>